

Sociaal en Cultureel Planbureau

De Sociale Staat van Nederland

Uitdagingen voor praktijk, onderzoek en opleidingen in de langdurige zorg

Ben Sajet Centrum, 22 april 2016

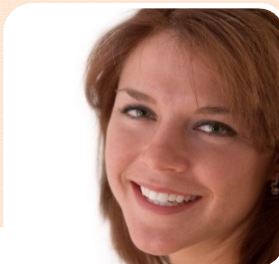
Kim Putters

Is Nederland een participatiesamenleving?

Verdeling van hulpbronnen in de samenleving

**Persoons-
kapitaal**
(gezondheid,
uiterlijk)

**Economisch
kapitaal**
(inkomen,
vermogen,
arbeid)

**Cultureel
kapitaal**
(waardering,
reputatie,
opleiding)

Sociaal kapitaal
(netwerken)

Hoog totaal
hulpbronnen

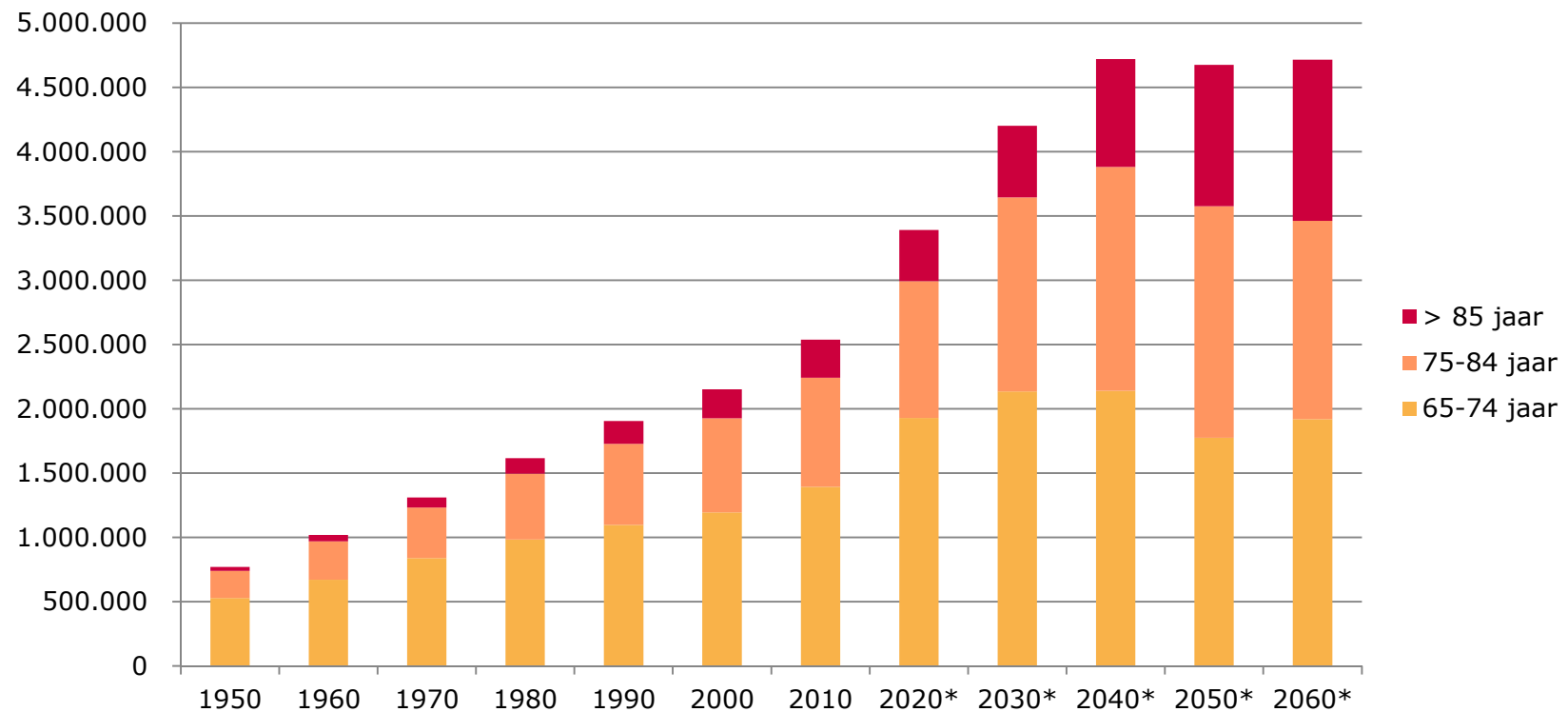

Laag totaal
hulpbronnen

Trend 1. Vergrijzing leidt tot andere hulpbehoeften

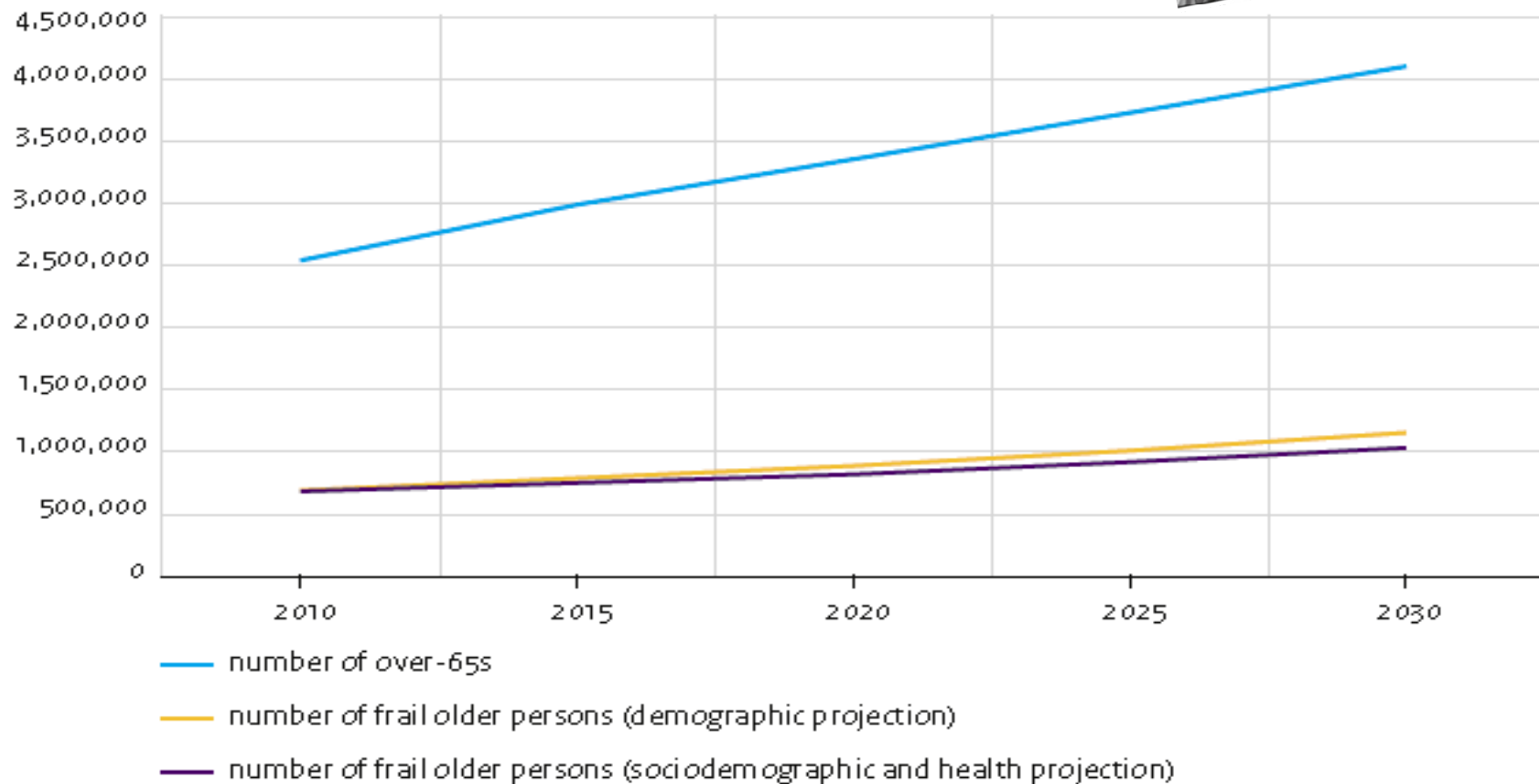
Aantallen ouderen tot 2060 (in miljoenen)

Bron: CBS

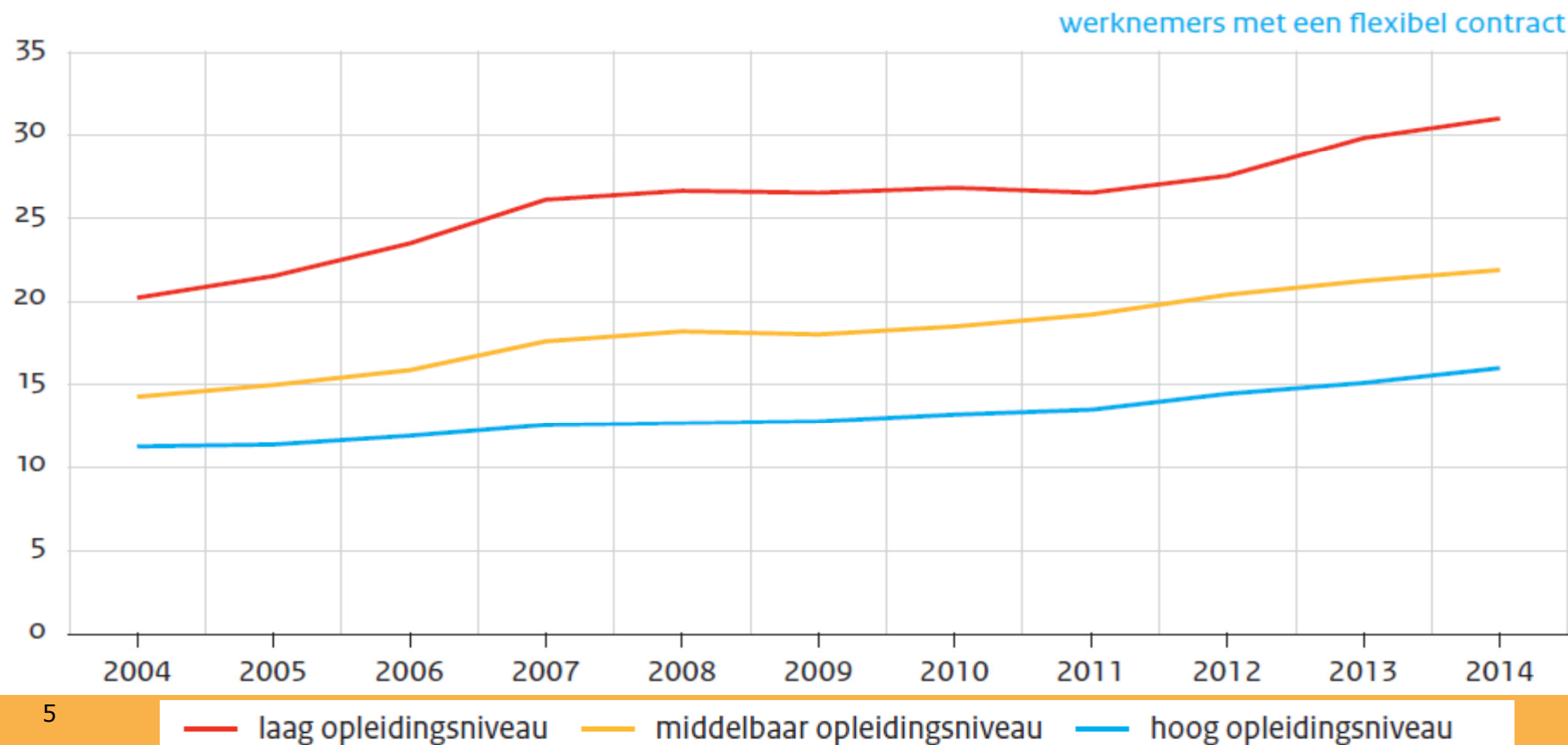
Groei van het aantal kwetsbare ouderen 2010-2030

Trend 2. Werk & inkomen: groter verschil tussen hoog en laag opgeleiden

Flexibele arbeid naar opleidingsniveau^a, personen van 15-64 jaar, 2004-2014 (in procenten van de werkzame beroepsbevolking)

Inclusieve arbeidsmarkt staat onder grote druk

Situatie 2015

- 1.Arbeidsdeelname van mensen zonder arbeidshandicap: 80%
- 2.Arbeidsdeelname van mensen met arbeidshandicap, maar niet arbeidsongeschikt: 45% (afname van 15% sinds 2009)

Specifiek Wajong (22,5% arbeidsdeelname = 56.108 van de 249.724 personen)

- 1.Jonge Wajongers werken vooral bij reguliere werkgevers.
- 2.Oudere Wajongers werken bij beschermde omgeving WSW bedrijven.
- 3.Banenafspraak Sociaal Akkoord zou hen aan banen moeten helpen.

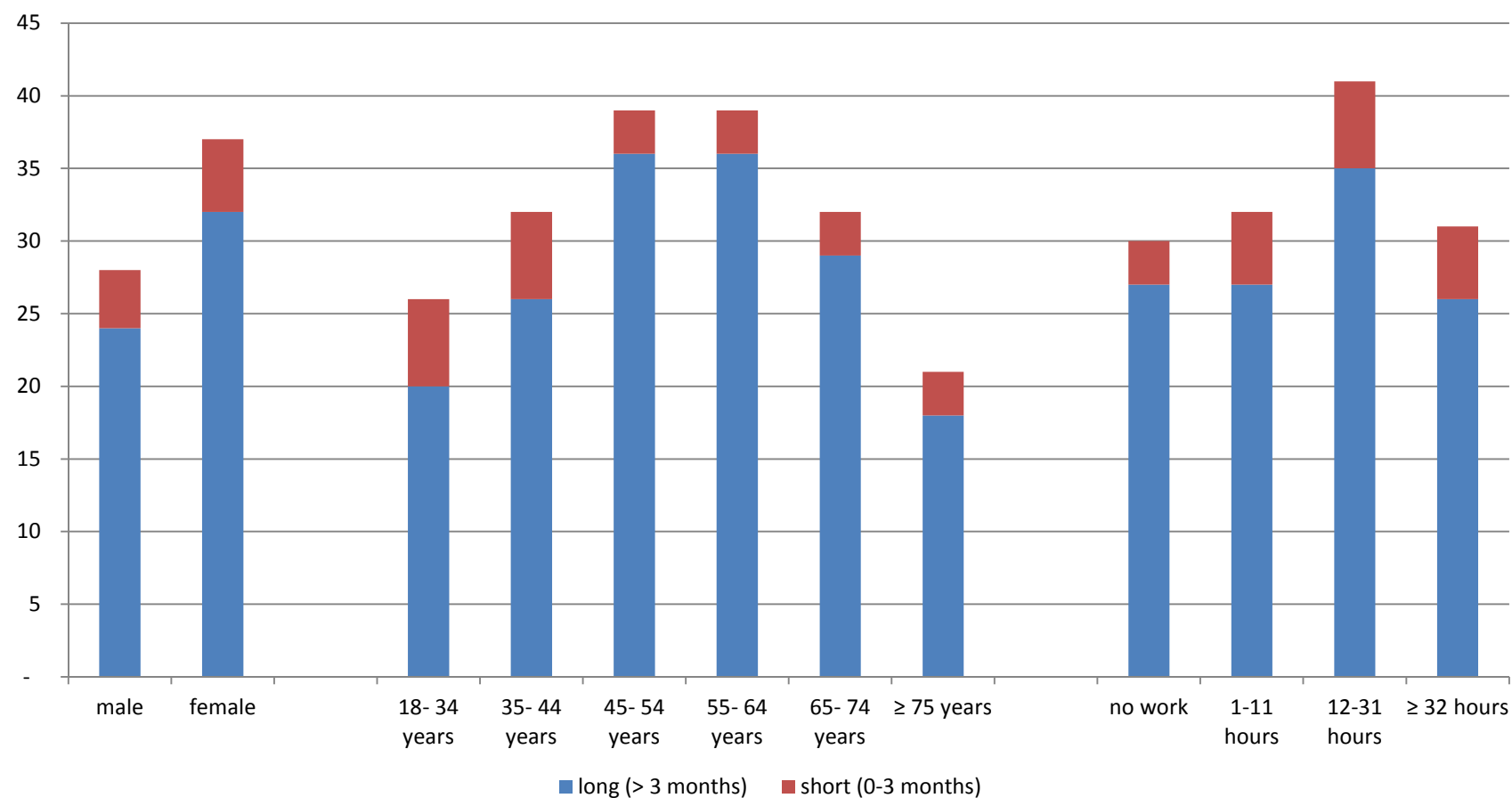
Trend 3. Andere netwerken: meer informele hulp

Mantelzorg	
Allen	4 miljoen
> 8 uur en > 3 maanden	1,1 miljoen
Vrijwilligers in zorg	
Enquêtes	1,5 miljoen
Registraties	450.000

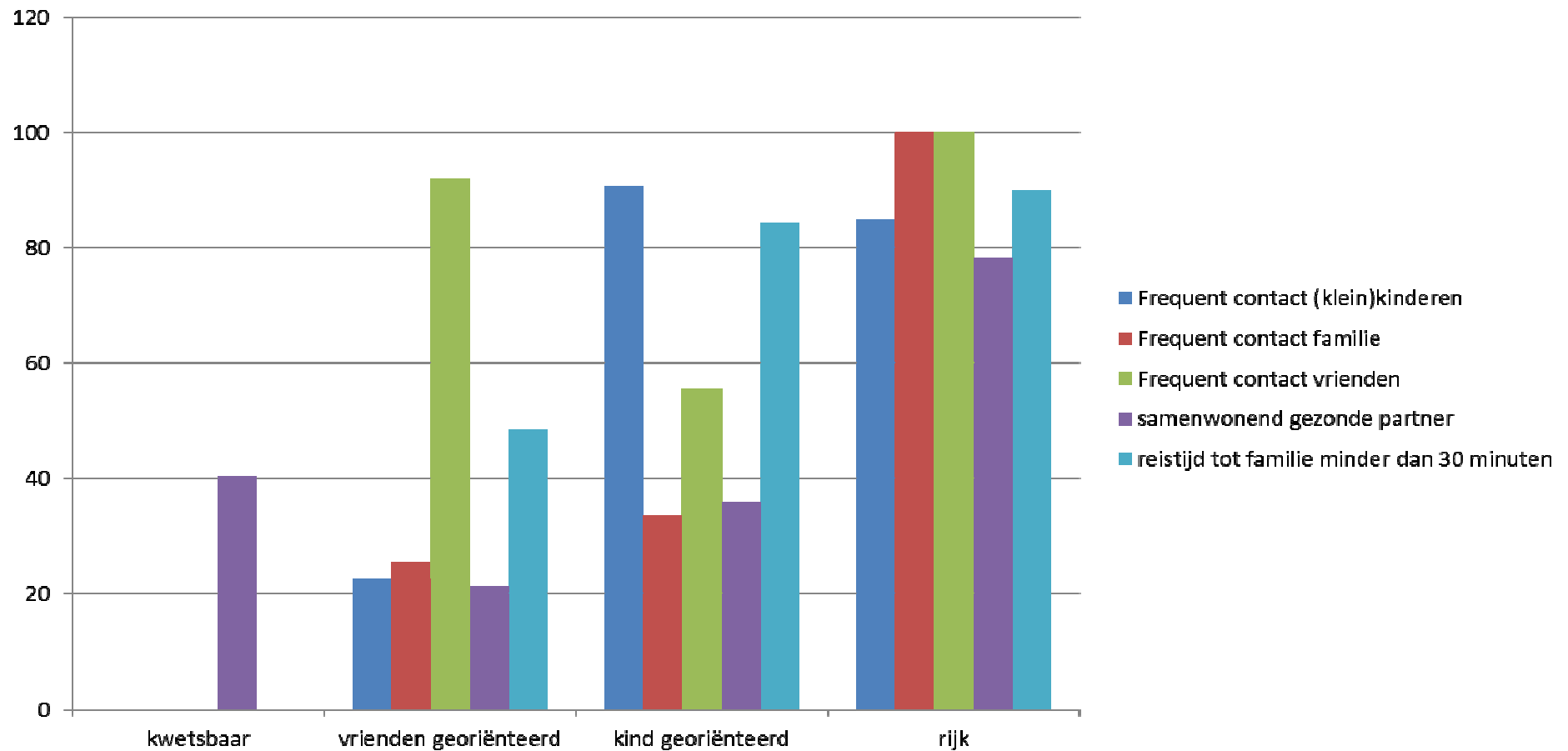

Kenmerken informele zorgverleners, 2014 (%)

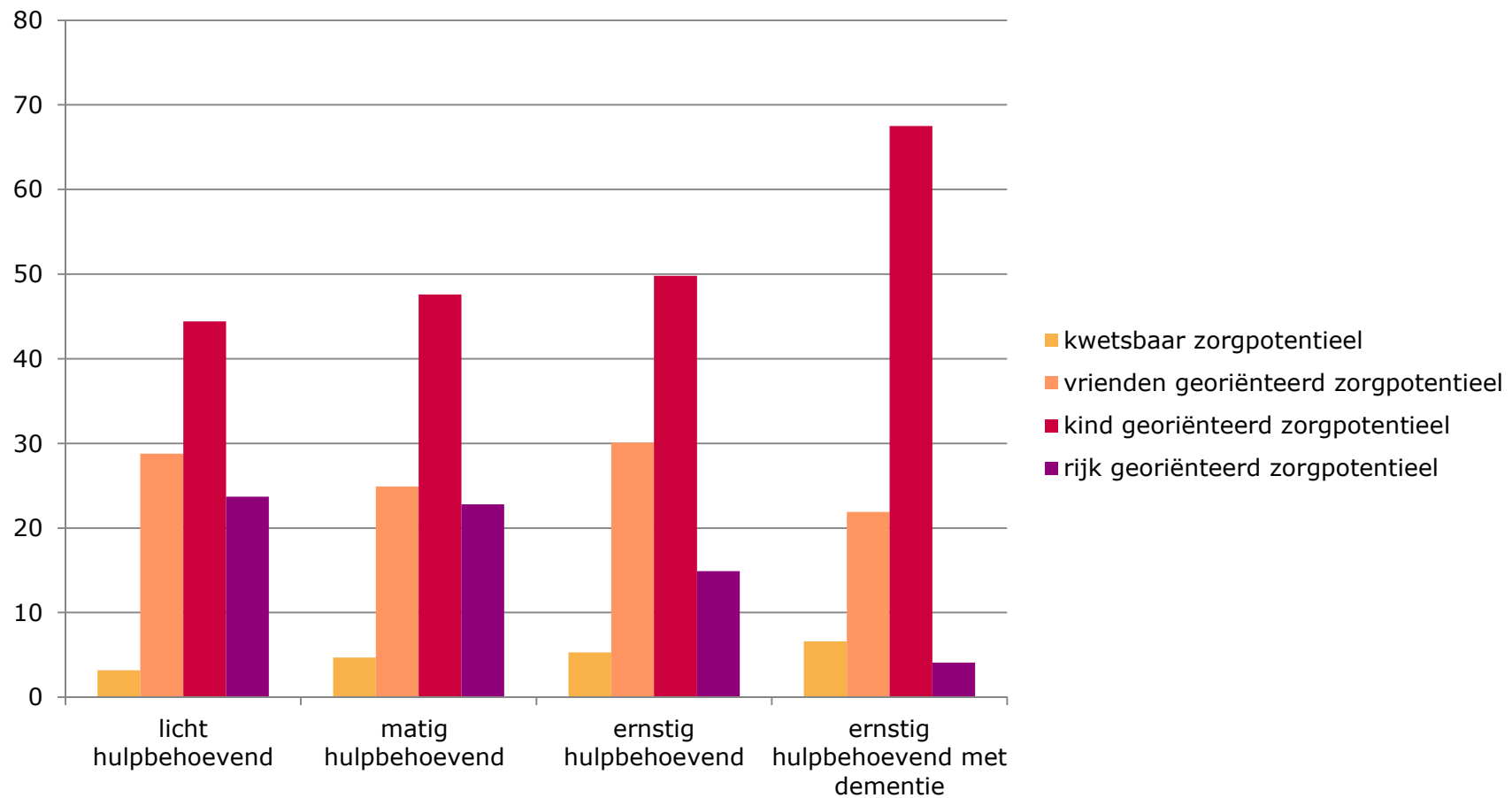

Zorgpotentieel van 55-plussers met beperkingen

Zorgpotentieel naar hulpbehoefte

Trend 4. Complexiteit samenleving neemt toe

Mensen met licht verstandelijke beperking lukt het steeds minder goed om zonder ondersteuning goed te functioneren.

Oorzaken:

- Ingewikkelde regelgeving voorzieningen
- Overvloed aan informatie
- Minder eenvoudig werk
- Minder structuur en hogere eisen in onderwijs
- Minder acceptatie afwijkend gedrag
- Gezondheids- en schoonheidsideaal in onze samenleving (stigma)

Een beetje hulp kan tot herstel van deelname aan gewone leven leiden: bv met apps of noodnummers, hulp in vervoer, assistentie in winkels.

`Gescheiden Werelden' in de participatiesamenleving:

- Polarisatie hoog – laag opgeleid neemt sterker toe.
- Werkt door in fysieke en mentale gezondheidsverschillen. Maar ook in esthetiek en schoonheidsideaal.
- Werkt door in toegang voorzieningen (begrijpelijkheid; financieel; netwerken). Nieuwe media en ICT kunnen helpen (en belemmeren).
- Werkt door in beschikbaarheid van sociale netwerken.
- Werkt door in gesloten/open houding naar de toekomst.

Bij mensen met beperkingen kunnen de problemen stapelen. Dat werkt een nieuwe tweedeling in de hand.

Wat ik Ben Sajet mee wil geven...

1. Kwaliteit van zorg versus Kwaliteit van leven. Verrijk het palet van oplossingen in de langdurige zorg.
2. 'Zorg dichtbij' is een containerbegrip: rol niet uit, maar ontrafel!
3. Zelfstandigheid en eigen regie botsen regelmatig met regels en protocollen, maar soms ook met wat nodig is. Breng de nuance!
4. De hulp zal steeds vaker van ouderen zelf moeten komen. Schenk dus veel aandacht aan de sociale steunsystemen, die er niet altijd zijn voor de meest kwetsbare personen.

Agenda voor zorgpraktijk, onderzoek & opleidingen

Participatie door mensen met beperkingen wordt versterkt door inzet op versterking van hulpbronnen.

Ben Sajet Centrum komt op het goede moment. Veel succes!

Economisch – met passend werk en voorzieningen op werkvloer.

Sociaal – inzet op sociale netwerken en inspelen op (andere) tijdsbesteding of begeleiding.

Cultureel – combinaties met nieuwe media en gericht op activiteiten.

Persoonsgericht – nieuwe verdeling van werk en zorg, soms door technologie en ICT.

Verschil in Nederland

Sociaal en Cultureel Rapport 2014

Dank voor uw
aandacht!

Info: pers@scp.nl